

νειρον, ὅπερ μάλιστα ἐμφανισθὲν ἐνώπιον αὐτῆς κατεστράφη ὡς τρυφερὸν ἄνθος θραυόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πρὶν ἢ εἰσέτι δικαιογῆ, ἔλαβε τὸν κάλαμον ἵνα γράψῃ ἢ ἰδία τὴν καταδικὴν τῆς· ἀλλὰ μὴ εὐρίσκουσα τὸ θάρρος, περιορίσθη εἰς τὸ νὰ ἐγκλείσῃ τὰς ἐπιστολάς τῆς ἐντὸς φακέλλου καὶ νὰ στείλῃ αὐτάς ἀμέσως εἰς τὸν Ῥαούλ. Μετὰ τοῦτο, κρύψασα τὴν κεφαλήν μεταξὺ τῶν χειρῶν τῆς, ἔκλαυσεν, ἀλλὰ τὰ δάκρυά τῆς, οἴμοι! δὲν ἦσαν ὡς πρὸ τινῶν ὤρων, δάκρυα χαρᾶς. Ἐντούτοις ἐν μέσῳ τοῦ ἄλγους τῆς, κρυφίαι τις ἀνησυχία ἤρχισε νὰ διεγείρῃται ἐν ἑαυτῇ· διότι ἐμπνευσμένως ὡς εἶχεν ἀναγνώσει τὴν ἐπιστολήν τοῦ μνηστῆρός τῆς, ἐν μόνον εἶδε καὶ ἐνόησεν, ὅτι δηλαδὴ ὁ νεανίας ἀνεκάλει αὐτὴν ἐπιτήμως εἰς τὸν λόγον τῆς, ὑπαντιττόμενος, ὅτι ἡ παράδειξις αὐτοῦ ἤθελεν εἶσθαι ἐπιπορκία. Ἐν τῇ εὐσυνειδησίᾳ αὐτῆς λοιπὸν ἡ Ἑλένη, δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὰ ἐπίλοιπα. Ὅτε ὅμως ἡ συνειδησις αὐτῆς καθιστάσασκε διὰ τῆς θυσίας, ἣν ἔκαμεν, ὅτε ἐπανήλθεν ὀλίγη γαλήνη εἰς τὸ πνεῦμά τῆς, τότε ἤρχισε βαθμηδὸν νὰ ἐνθυμητῆται ἐκφράσεις τινὰς τῆς ἐπιστολῆς, αἵτινες ἀφῆκαν μὲν ἐν αὐτῇ ἀλγιστὴν ἐντύπωσιν, ἀλλ' εἰς τὴν ἐνοσίαν δὲν εἶχε προσέξει κατ' ἀρχάς· τότε αἱ ἀναμνήσεις αὐτῆς ἔγειναν εὐκρινέστεραι καὶ λαβοῦσα τὴν ἐπιστολήν ἐκείνην, ἣν εἶχε ὅσους μεταξὺ τῆς· ἐσθῆτος καὶ τῆς ζώνης τῆς, ἀναμφιβόλως ἵνα ὑπερασπίσῃ τὴν καρδίαν τῆς, ἀνέγνωσε καὶ πάλιν αὐτὴν προσεκτικῶς καὶ ἀφοῦ ἐζύγισεν ἐκάστην λέξιν, ἀφοῦ ἀνέλυτεν, οὕτως εἶπεν, ἐκάστην φράσιν, τότε, μεταβαίνουσα βαθμηδὸν ἀπὸ τῆς ἐκπλήξεως εἰς τὴν σκέψιν, ἐβουθίσθη εἰς βαθεῖς συλλογισμοὺς.

Ἦτο πνεῦμα ἄγνόν, καρδία εὐσεβής, ψυχὴ ἀδολογ, οὐδέποτε ὑποπεύσασα τὰ ψεύδη καὶ τὰς κακίας τοῦ κόσμου τούτου· ἐπίστευε λοιπὸν ἐμφύτως εἰς τὸ καλὸν καὶ ἐφαντάζετο τὸν κόσμον τοιοῦτον, οἷον ἡ ἀθώα αὐτῆς φαντασία ἐπλαττεν αὐτόν· τότε δὲ ἦτο ἡ ἀθώότης τῆς, ὡς οὐδὲ τῆς κυρίας Βωμπέρ αὐτῆς ὑπόπτουσέ ποτε τὴν τιμιότητα, τὴν φιλαλήθειαν, τὴν ἀφιλοκέρδειαν. Ἐν τούτοις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ Βερνάρδος ἐγκατέστη εἰς τὸ μέγαρον, ἐνόησε, συγκεχυμένως πῶς, ὅτι ἀνεξήγητόν τι καὶ ἀόριστον συνέβαινε περὶξ αὐτῆς. Καίτοι δὲ μὴ οὕτα οὔτε ὑπόπτως, οὔτε περίεργως, ἀνησύχησεν ὅμως πρὸ πάντων, διότι ἔβλεπε τὸν πατέρα τῆς· σύννον καὶ μελαγχολικόν, ἐνῶ καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν ἐξορίαν εἶχεν ἴδει πάντοτε αὐτὸν παιδρὶν, μειδιώντα, εὐτόραπελον. Ἐξεπλάγη ἐπίσης διὰ τὴν αἰφνιδίαν ἀναχώρησιν τοῦ Ῥαούλ καὶ τὴν παραισταμένην αὐτοῦ ἀπουσίαν, ἣν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ δικαιολογήσωσιν ἀκούοντως· δὲν διέφυγεν αὐτὴν οὐδὲ ἡ βιαία μεταβολὴ ἡ γενομένη εἰς τὸν τρόπον τοῦ βίου τοῦ πατρός τῆς καὶ τῆς βαρωνίδος, αἵτινες ἐνῶ ἄλλοτε ἐδίδον χορούς, γέσματα, ἐσπερίδας, ἀφότου ἦλθεν ὁ Βερνάρδος, ἔζων βίον ἡσυχον καὶ μονῆρη. Ἐνόησε κατὰ τὰς

ῶρας τῆς ἀγωνίας τῆς ἡρώτα ἑαυτήν, πῶς ἦτο δυνατὸν νεανίας ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του εὐρισκόμενος νὰ δέχῃται ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον θέσιν ταπεινωτικὴν, ἐνῶ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ στάδιον μάλλον ἀριζόνιον εἰς τὸν δραστήριον καὶ ἀνεξάρτητον αὐτοῦ χαρακτήρα. Τί συνέβαινε λοιπὸν; Ἡ Ἑλένη τὸ ἠγνόει· ἀλλ' ἀναμφιβόλως συνέβαινε κάτι παράδοξον, κάτι, ὅπερ προσεπάθουν ν' ἀποκρίψωσιν ἀπ' αὐτῆς. Ἡ ἐπιστολὴ λοιπὸν ἐκείνη τοῦ νεαροῦ βαρώνου ἐφώτισεν αὐτὴν ὡς ἡ ἀστραπὴ ἡ διασχίζουσα αἴφνης τὰ σκοτὴ νεφελώδους νυκτός· καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη ἐπὶ πολὺ, ἐὰν δὲν εὕρην ὄλην τὴν ἀλήθειαν, τοῦλάχιστον ἐμάντευσε κάπως αὐτὴν· ἐνθυμήθη τότε διακεκομμένας τινὰς λέξεις διαφυγούσας τὸν γέροντα Σταμπλῆ κατὰ τὴν μακρὰν αὐτοῦ ἀγωνίαν, λέξεις, ἃς μάτην προσεπάθησε νὰ ἐξηγήσῃ· ἐνθυμήθη, ἐν ὄλη τῇ λεπτομερείᾳ αὐτῆς, τὴν βεβιασμένην καὶ ὑπὲρ τὸ δέον φιλόφροναν ὑποδοχὴν, ἣν ἔκαμον εἰς τὸν υἱόν, ἀφοῦ ἄλλοτε εἶχον ἐξευτελίσει τὸν γέροντα πατέρα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης ἐξήγησε πλείστα ὅσα μικρὰ καὶ ἀσήμαντα μέχει τοῦδε περιστατικά, ἅτινα εἶχε παρατηρήσει ἀφ' οὗ ἐξῆ μετ' αὐτῶν ὁ Βερνάρδος καὶ ἀπὸ ἐπεισοδίου εἰς ἐπεισόδιον καθήνησε νὰ ἐρωτᾷ ἑαυτὴν, διὰτί ἀπὸ μίᾶς ἡδὴ ἐβδομάδος ἡ βαρωνὶς δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὸ μέγαρον; Διὰτί ὁ κύριος Βωμπέρ ἔγραψε πρὸς αὐτὴν, ἀντὶ νὰ ἔλθῃ αὐτοπροσώπως; Ἄλλ' ὅτε τέλος ἔφθασεν εἰς τὴν συνομιλίαν, ἣν πρὸ τινῶν ὤρων ἔσχε μετὰ τοῦ πατρός τῆς, τότε, ἡ εὐγενὴς καὶ φιλότιμος ἐκείνη κόρη, ἀισθανθεῖσα ὅλον αὐτῆς τὸ αἶμα ἀναβαῖνον εἰς τὴν κεφαλήν, ἠγέρθη μετ' ἀξιοπροσῶς ὑπερφηφαιίας καὶ ὑπήγχε νὰ εὕρῃ τὸν πατέρα τῆς.

* Ἐπειτὰ συνέβη.

ΑΡΕΙΝΟΝ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

Α'

Ἡ Σοφία Δήμου εἰς σάιμποδα καθήμενὴ ἀνεγίνωσκεν. Ἐπὶ μικροῦ στρογγύλου καρφίνου τραπέζιου λαμπρῆς διέχεε φῶς, ὅπερ διηθούμενον διὰ τῆς θαμβῆς διανθοῦς σφαίρας αὐτοῦ ἐξέπεμπετο ἀμυδρόν. Παρ' αὐτὸν μικρὸν ἐξυπητήριον ἐτάραττε μόνον τὴν σιγὴν τοῦ δωματίου διὰ τοῦ μονοτόνου καὶ ἐρρήθιμου τικ-τάκ· κυθίσκος καφὲ κενωθὴς ἐδείκνυεν εἰς τὸ βάθος τοῦ μέλαιναν τὴν ἐποστάθιμην· παρ' αὐτὸν δὲ φωσφοροθῆκη, παρτίσκα ἐπὶ τοῦ ἐπικαλύμματός τῆς ἰταλίδα ἠθοποιὸν, τυφλὴν ἐπαίτιδα ὑποκρινομένην, ἦτις ἔτεινε μετὰ σπαρκατικῆς ἀπελπισίας τὴν χεῖρα πρὸς ἐλεημοσύνην.

Παρὰ τὸν τοῖχον σιδηρὰ κλίνη στενὴ, ἐπὶ τῶν πρασίνων τῆς ποδῶν φέρουσα χρυσᾶ ἐπικοσμήματα, θαμβωθέντα τέλειον ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἐπλήρου τὸ ἡμισυ σχεδὸν τοῦ δωματίου· ἀπὸ τοῦ τοίχου ἐκρέματο μία ἐσθῆς μέλαινα καὶ ἀπὸ ἄλλου ἡλου ἐπώμιον· ἐν τινὶ δὲ γωνίᾳ κιβώτιον διὰ σιδηρῶν

βαδύσσειον περιεζωσμένον ἔμεινε κλεισμένον.

Ἡ Σοφία Δήμου ἔκλινε μετὰ συντόνου προσοχῆς ἐπὶ τοῦ βιβλίου τῆς ἀνεγίνωσκε τὰς σκέψεις ἰδιοτρόπου τινὸς μισανθρώπου, ὅστις ἀδυνατῶν ἄλλως νὰ βλάψῃ τὴν ἀνθρωπότητα, τὴν ὑβρίζειν. Ἡ Σοφία ἀνέπνεε μετὰ θυμηδίας τὸ πικρὸν ἄρωμα τὸ ἀναδιδόμενον ἀπὸ τῶν σελίδων ἐκείνων· ὅταν δ' ὁ συγγραφεὺς ἔδρακε σφοδρότερον, ὅταν δι' ἐκλάμψεώς τινος εἰρωνίας περιέστρεψε τὴν δόξαν λεπίδα τοῦ σαρκασμοῦ του ἐντὸς τῶν σπλάγγων τῆς κοινῆς, ἐκείνη καταλαμβάνετο ὑπὸ παραφόρου χαρᾶς καρδίας ἐκδικουμένης.

Ἐπὶ τέταρτον ὥρας ἔμεινε εἰσέτι οὕτω ἀναγινώσκουσα. Ἀνακύψασα δ' εἶτα ἀπὸ τοῦ βιβλίου παρετήρησε τὸ ὥρολόγιον καὶ ἠγέρθη ἀπὸ τοῦ σκίμποδός τῆς.

Ἐφόρει μέλαιναν ἐκ μερινοῦ ἐσθῆτα καλῶς μὲν προσηρμοσμένην ἐπὶ τοῦ σώματός τῆς, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἀκομψὸν· οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος οὐδ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε ταινίαν τινά· εἶχε πλατὺ, πεπιεσμένον, ἀνδρικὸν τὸ στήθος, ἄνευ οὐδενὸς ἐξέχοντος κυματισμοῦ σαρκός· ἦτο βραχὺ τὸ ἀνάστημά τῆς ἀλλ' ἄνευ τῆς γοργότητος καὶ τῆς χάριτος τῆς ἀντικαθιστώσης τὴν εὐμέλειαν εἰς τὰς βραχυσώμους γυναῖκας· ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἐφαίνετο ὡς ἐσθνηνωμένη μεταξὺ τῶν δύο τῆς ὤμων, κατὰ μέτωπον δὲ θεωρουμένη ἐξελαμβάνετο ὡς κυρτή· ἡ βίς τῆς ὑπερέκειτο ἀμειλίχτως γρυπὴ τῶν χειλέων τῆς μεγάλων καὶ πλατέων, ὁ δὲ πῶγων προεξέειχεν ὀξύς· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἦσαν μεγάλοι καὶ ἀμυγδαλωτοί· καὶ ἠδύνατο νὰ ἐκπέμψωσι βλέμμα γλυκύτατον τὴν ἔκφρασιν καὶ περιπαθέστατον, εἰ μὴ εἶχεν ἐναποτυπωθῆ ἐν αὐτοῖς ἀναποσπάστως ἡ δυσθυμία, ἡ πικρία, ἡ ἀπογοήτευσις· πᾶσα ἀπὸ τῆς κοινῆς ἐντύπωσις ἐξηρέθη ἐπὶ τὸ δξύχολον αὐτῆς ὡς πᾶσα νύξιν εἰς ἄσπρον ἐμπεπλησμένον ὄζουσι βιαίαν προκαλεῖ τοῦ ὕρου ἐξόρμησιν.

Περιῆλθε δις τρίς τὸ δωμάτιον βραδέως σύρσουσα τὰς ἐμβάδας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ δαπέδου. ἔχασμῆθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ κατακλιθῆ. Ἀλλ' αἰφνης βίαια βήματα ἠκούσθησαν ἀνερχόμενα, καὶ ἀνεγνώρισε τὸ βαρὺ βάδισμα τῆς γραιίας ὑπηρετρίας τῆς Γιαννοῦλας, ὅφ' ἔτριζεν ἡ κλίμαξ. Ἐνόμισε δ' ὅτι ἤκουσεν αὐτὴν ἐπιφωνοῦσαν : Χριστὲ καὶ Παναγία !

Πρὶν δ' ἔτι προφθάσῃ ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν ἡ κυρὰ Γιαννοῦλα εἰσώρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ κατέθηκεν ἐνώπιόν τῆς ἐν δέμα.

— Κυρία, ἐπῆγα κάτω νὰ κλείσω καὶ τὸ ἤῤα ἐμπρὸς ἔς τὴν θύρα μας.

— Τί ἤῤρες ἐμπρὸς εἰς τὴν θύρα μας ; τί εἶν' αὐτό ;

— Νὰ, τὸ παιδί.

— Τὸ παιδί ! !

Καὶ ἀληθῶς τὸ δέμα ἐκεῖνο ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐκινεῖτο· ἦτο βρέφος σφιγκτὰ ἐσπαργανωμένον καὶ

ἐγκεκροθυλημένον διὰ μαλλίνου ὑφάσματος προσεραμμένου κύκλω.

— Καὶ τί μοῦ τῶφρος τόρα ἐδῶ αὐτό; πᾶρ' το γρήγορα καὶ φύγε· δὲν τὸ ξεύρεις πῶς δὲν τὰ ὑποφέρω ἐγὼ τὰ παιδιὰ ;

Ἄλλ' ἡ κυρὰ Γιαννοῦλα εἶχε καταθέσει αὐτὸ ἐπὶ ἔδρας τινὸς καὶ μετὰ θωπευτικῶν ἐπιφωνημάτων τροποῦ ἡ μάμμης ἤρχισε νὰ λύῃ τὰ σπάργαντά του.

— Τὸ καῦμένο, τὸ μπεμπεκάκι, τὸ κορμάκι του εἶνε μουδιασμένο. Ἄ ! εἶνε καὶ βαφτισμένο ! ἀνεφώνησεν αἰφνης πλήρης χαοᾶς ἡ Γιαννοῦλα· κύτταξε τὸ ὄνομά του.

Καὶ ἔτεινε πρὸς τὴν Σοφίαν τεμάχιον χαρτίου, ἐφ' οὗ διὰ τρεμύσης χειρὸς ἦτο γεγραμμένον *Εὐθυμία*.

Ἡ δὲ Σοφία ἴτατο ἀπέναντι τοῦ βρέφους ἐκείνου σιωπηλῆ, ἀπειλητικῆ, βλοσυρὰ, μὲ στάσιν λεαίνης ὑπερασπιζομένης τὴν φωλεάν τῆς.

— Πᾶρ' το καὶ φύγε σοῦ λέγω. Πήγαινε το εἰς τὸ Βρεφοκομεῖο ! ἀνέκραξεν ἔξαλλος ἐξ ὀργῆς ὠθήσασα τὴν Γιαννοῦλαν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Τέτοιο ἀγγελάκι ποῦ μᾶς ἦλθε στὴν πόρτα μας εἶνε ἄμαρτία νὰ τὸ διώξωμε· δὲν τὸ ξεύρεις πῶς τὰ παιδιὰ αὐτὰ φέρουν πάντα καλὸ μαζῆ τους ; εἶπεν ἀτάραχος ἡ Γιαννοῦλα συνειθισμένη εἰς τοιαύτας θυέλλας.

Καὶ εἶτα προσέθηκε·

— Θὰ τὸ πάγω ἔς τὴν κυρὰ Ἐλένη νὰ τὸ βυζάξῃ ἀπόψε, καὶ αὐριο ὁ Θεὸς βοηθός· περίμεινε νὰ τὸ ζεστάνω λιγάκι τὸ καῦμένο, καὶ νὰ τὸ φακιάσω.

Τὸ βρέφος ἀπαλλαγέντων περισφιγγόντων αὐτὸ δεσμῶν κατ' ἀρχὰς δὲν ἐκινήθη, διότι ἦσαν αἰμωδιασμένα τὰ μέλη του, ἤνοιγε δὲ καὶ ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς του, ἕως ὅτου ἀναλαβὸν θάρρος ἤρχισε νὰ κλαυθμηρίζῃ.

Ὅταν ἡ Σοφία ἤκουσε τὴν ἀσθενῆ καὶ ὀξείαν ἐκείνην φωνὴν τὴν ταραξάσαν τὴν μόνωσιν τοῦ δωματίου τῆς, ὡς πυροβολισμὸς ἐντὸς σπηλαίου τρέπων εἰς φυγὴν τὰς ἐνοικιούσας νυκτερίδας, συνεταράχθη ὑπὸ αἰφνιδίου νευρικοῦ ἐρεθισμοῦ, καὶ εἶπεν ἀποτόμως εἰς τὴν Γιαννοῦλαν·

— Ἐλα, κάμε γρήγορα.

Ἐρείδομένη δ' εἰς τὸν τοῖχον παρετήρησε μετὰ φρίκης τὸ νήπιον ἐκεῖνο ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ ὀποίου ἡ κοινωνία εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς.

Β'

Ἡ Σοφία Δήμου ἦτο τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Δεκατετραεῖς μόλις ἤρξατο νοσηλεύουσα τὸν παράλυτον πατέρα τῆς, ὑπομοίραρχον τῆς χωροφυλακῆς, ὅστις ἐπὶ ἑξ ἔτη ψυχορραγῶν καθ' ἐκαστὴν στιγμὴν κατῶρθωσε τέλος· ν' ἀποθάνῃ. Ἡ πρώτη λοιπὸν ἐξέγερσις τῆς νεανικῆς αὐτῆς καρδίας ἐγένετο ἐντὸς τῶν στενῶν τοίχων καὶ τῆς νοσῶδους ἀτμοσφαιρῆς τοῦ νοσηλευτηρίου τοῦ πατρὸς τῆς, καὶ τὰ ὄνειρα αὐτῆς τὰ νεανικὰ ἔλαβον

τὸν τύπον τῶν μακρῶν ἀγρυπνιῶν τῆς παρὰ τὴν κλίνην μεμψιμοίρου γέροντος ὄξυχόλου, ἀχαρίστου καὶ ἀσφόρου, μὴ φέροντος μόνον τὸν βαθμὸν ἀλλὰ καὶ τὴν τραχύτητα τοῦ χωροφύλακος. Ἡ μήτηρ τῆς εἶχεν ἀποθάνει ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν γέννησιν αὐτῆς, οὐδὲ τὸν τάφον τῆς δὲ ἐγνώρισεν ὅπως τὸν στολισμὸν δι' ἐνὸς ἄνθους, ὅπως τὸν βρέξιν δι' ἐνὸς δακρύου, διότι ἐτάφη εἰς Καλάμας, κατὰ τὴν αὐτόθι διαμονὴν τοῦ πατρὸς τῆς. Οὐδὲ διὰ τῆς ὁδύνης κὰν ἠτύχησε νὰ συγκρατήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς τὴν μητρικὴν ἀνάμνησιν. Δι' αὐτὴν λοιπὸν ἡ ὀρφανία ὑπῆρξεν ἄνευ λύπης ὡς ἡ στοργὴ ἄνευ χαρᾶς. Ἡθλιάνετο κενόν τι ἐν ἑαυτῇ· ἀλλὰ τὸ κενὸν ὅπερ αἰσθάνεται ὁ βλέπων ἐκτεταμένην, εὗρειαν αἴθουσαν γυμνὴν ἐπίπλων, καὶ οὐχὶ τὸ κενὸν ὅπερ αἰσθάνεται ὁ βλέπων κενὴν τὴν θέσιν ἣν ἐπλήρου τῶς προσφιλέστατον, πλήρες ἀναμνήσεων ἀντικείμενον.

Ἡγνῶει τί θὰ εἶπη ἀγάπη, διότι οὐδέποτε τὴν ἠσθάνθη.

Δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τῆς θεία τις γραῖα, Ὀρσα ὀνομαζομένη, σύζυγος χρυσοῦου περιωνύμου κατὰ τὴν ἐποχὴν του διὰ τὴν κατασκευὴν *σαπραζιαν*, ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ· εἶχε μίαν φίλην πολὺ στενὴν, γραῖαν ἐπίσης ἣν ἐγνώρισεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καθ' ἑκάστην Κυριακὴν, ἕκαστον Σάββατον, εἰς τὴν Λειτουργίαν, εἰς τὸν Ἑσπερινόν, τὴν μεγάλην Τεσσαρακοσὴν εἰς τὴν Προηγιασμένην ἀνά πάσαν πρῶτον τετάρτης καὶ παρασκευῆς, εἰς τοὺς Χαιρετισμούς, τὸ ἑσπέρας τῆς παρασκευῆς, καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς Ὁρσας συνητηῶντο εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον πρὸ τοῦ εἰκονοστασίου, ὅτε ἔμελλον ν' ἀνάψωσι τὸ κηρίον των καὶ ν' ἀσπασθῶσι τὴν εἰκόνα· αἱ δύο εὐλαβεῖς γραῖαι ἀπ' οὗ ἐξεπλήρουν τὸ θρησκευτικὸν των καθήκον, ἀπεσύροντο εἰς γωνίαν τινα, εἰς δύο παράμετρα στασίδια, καὶ ἐκεῖ διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλας τί ἔμαθον καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα, εὐτυχεστέρα ποῖα θὰ γνωρίζῃ τὸ σκανδαλωδέστερον ἐπεισόδιον τῆς ἑβδομάδος, κακολογοῦσαι, διασύρουσαι, βωμολοχοῦσαι, πληροῦσαι τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ ναοῦ διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων τῆς κοινωνίας, ὀμιλοῦσαι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὅλων ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν των, βαυκαλῶμενοι ὑπὸ τοῦ ψιθυρισμοῦ τῶν λόγων των, ἀναμνήσουσαι τὸν μυστηριώδη τόνον τῆς φωνῆς των μετὰ τῶν ἐρρίων φλόγγων τοῦ ψάλτου ψάλλοντος τὸ δοξαστικὸν ἢ τὸ χερουβικὸν, μετὰ τοῦ κροταλισμοῦ τῶν κωδωνίσκων τοῦ ἀργυροῦ θυμιατηρίου, ὅπερ θυμιάζων ἐκίνει ὁ διάκονος χρυσαῖ ἠμφισμῆνος, μετὰ τῆς φωνῆς τοῦ ἐν τῷ ἱερῷ λειτουργούντος ἱερέως, ἀλλὰ προσέχουσαι πάντοτε εἰς τὴν ἀκολουθίαν, καὶ ἐγειρόμεναι καὶ σταυροῦσαι τὰς χεῖρας ἢ κάμνουσαι τὸν σταυρὸν των ἐν κατανώξει καθ' ὄρισμένους στιγμὰς εἰς τὸ *Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία ἢ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀποστόλου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου*, καὶ ἐνθυμούμεναι ἔπειτα ποῦ ἐστάθησαν ὁ-

πως συνεχίσωσι διὰ θαυμασίου συνειρμού τὴν συνδιάλεξίν των.

Ἡ Ὀρσα ἐγνώριζεν ὅτι ἡ φίλη τῆς εἶχεν ἀνεψιὸν πρωτοδικὴν ἐν Ἀμφίσσῃ· τῇ ἐπρότεινε τὸ σχεδὸν τῆς· ἐκείνη τὸ ἀπεδέχθη καὶ παρεκάλεσε τὸν τακτικὸν ἐπιστολογράφον αὐτῆς, τὸν ἐφημέριον τῆς ἐνορίας, νὰ τῇ γράψῃ ἐν γράμμα πρὸς τὸν ἀνεψιὸν τῆς, καὶ τῷ ἔγραψεν ὅτι φροντίζει περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του, ὅτι τῷ εὗρε μίαν κόρην στρατιωτικοῦ ἔχουσαν τὴν προικὰ τῆς, μεμορφωμένην, μὲ χειροτεχνήματα, μὲ γράμματα— ἐν ἐνὶ λόγῳ νόμφην περιζήτητον καὶ καθ' ὅλα ἀνταξίαν του. Ὁ πρωτοδικὴς ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τὴν νέαν· συνεφωνήθη νὰ συνοδεύσῃ τὴν θέσαν του εἰς τῆς κυρίας Ὀρσας, ὅπου θὰ ἦτο καὶ ἡ ἀνεψιά τῆς· ὅταν εἶδε τὴν Σοφίαν ἐφάνη ἐκπλαγεῖς, εἶτα ὀργισθεῖς· τὴν παρετήρησε καλὰ καὶ μειδιᾶμα κακεντρεχεῖας ἐπλανήθη εἰς τὰ χεῖλη του· μόλις ἀντήλλαξαν ὀλίγας φράσεις. Τὴν ἐπαύριον ὁ πρωτοδικὴς ἀνεχώρησε κατεσπευσμένως εἰς Ἀμφίσσαν, ὅπου τὸν προσεκάλεσε, ὡς ἔλεγεν, ἡ ὑπηρεσία· περὶ τοῦ συνοικεσίου οὐδὲ λέξις, οὐδὲ ὑπαινιγμός· ἡ θεία τῆς Σοφίας ἔμεινεν ἀπαρηγόρητος διότι δὲν ἔγεινεν αὐτὸς ὁ γάμος «νὰ προφθάσῃ τοῦλάχιστον νὰ φιλήσῃ τὰ στέφανα τῆς ἀνεψιάς τῆς»· εὗρισκε τὴν διαγωγὴν τοῦ νέου ἀνεξήγητον· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐλησμόνησε τὰ πάντα, καὶ ἐπανελάβε μετὰ τῆς φίλης τῆς τὰς προσφιλεῖς των συνδιαλέξεις εἰς τὴν γωνίαν τῆς ἐκκλησίας· ἡ Σοφία μόνη δὲν εὗρε τὴν διαγωγὴν τοῦ νέου ἀνεξήγητον· αὐτὴ τὸ ἐγνώριζε· ἡ ἀσχημία τῆς διέρρηξε, πρὶν ὑπογραφῆ, τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου τῆς, ἡ ἀσχημία τῆς ἀνηγέρθη ἀνυπέβλητον πρόσκομμα εἰς τὴν ἀποκατάστασίν τῆς, εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς ἴσως.

Ὡ! ἡ ἀσχημία τῆς, ἡ ἀσχημία τῆς! Καὶ πνέουσα τὰ μένεα, καὶ πλήρης λύσσης κατὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων, καὶ κατ' αὐτῶν ἔτι τῶν γεννητόρων τῆς διότι τὴν ἐγέννησαν τοσοῦτ' ἄδυσειδῆ, ἐνκλεισθῆ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς ἀναξιοπαθοῦσης, τῆς κατηραμένης, ἀνυψώσασα τὸ μῖσός τῆς ὡς φραγμὸν ἀπὸ τῆς κοινωνίας.

Ἄνωσα δὲ θανασίμως, μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ, ὅπως ἀποσείσῃ τὸ μολύβδινον βᾶρος τοῦ χρόνου, τοῦ πιέζοντος πάσας αὐτῆς τὰς στιγμὰς, ἐπεδόθη μανιωδῶς, ὡς πολλαὶ γεροντοκόραι ἐν Ἑλλάδι, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν μελέτην.

Ὅτε ὁ πατήρ τῆς ἀπέσυρεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ σχολείου ὅπως τὴν καταστήσῃ νοσοκόμον του, εἶχεν ἤδη τελειώσῃ τὴν τρίτην τάξιν τοῦ Ἀρσακείου· ἀλλ' αἱ ὀλίγαι, πολὺ ὀλίγαι γνώσεις ἃς ἔχουσιν αἱ κόραι κατὰ τὴν τάξιν ταύτην, ἀνορθογραφοῦσαι ἔτι, ἐσχωρίασαν ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς ἐξ ἀχρηστίας ὀκτώ μακρῶν ἐτῶν.

Ἡρχιστε λοιπὸν ἀπελπιστικὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν γραμμάτων.

Συνειθισμένη πρὸ πολλοῦ εἰς τὰς ἀγρυπνίας δι-

ήρχετο δεκαεξ ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον παρὰ τὴν τράπεζάντης κεκλιμένη, πυρετωδῶς ἀντιγράφουσα, ἢ ἀποστηθίζουσα κανόνες γραμματικῆς ἐννοοῦσα ἢ δυστυχῆς κόρη ὅτι τὸ εὐρύτιάσαν ὑλικὸν τῶν γνώσεών της οὐδ' ὡς θεμέλιον ἠδύνατο νὰ τῆ χρησιμεύσῃ, παλαιούσα σῶμα πρὸς σῶμα κατὰ τῶν ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν καὶ ἀνωμαλιῶν τῆς γλώσσης μας, ἦν ἡ φαντασία της τῆ παρίστα, διὰ τοῦ πρίσματος τῶν σκοτεινῶν ιδεῶν της, ὡς ἐχθρὸν πρὸς θν ἔπρεπε ν' ἀγωνισθῆ ὅπως τὸν καταβάλλῃ.

Μετὰ τρία ἔτη, εἰκοσιπενταετίς ἐγνώριζεν ἤδη κατὰ τὴν ἑλληνικὴν. Εἶχεν ἀντιγράψῃ τετρακίς τὴν Ἀγοράν τοῦ Δημητρίου Παπαρηγοπούλου, οὕτινος τὸ πλήρες ὀδύνης, καὶ τραχύτητος ὕψος συνεφώνει πρὸς τὰς ιδέας αὐτῆς καὶ τὰ αἰσθήματα.

Μετὰ τρία ἔτη ἐγνώριζε κάλλιστα καὶ τὴν Γαλλικὴν· τότε ἠνοιγθῆ εὐρὸ ἐνώπιόν της στάδιον παραφόρου ἀναγνώσεως· ἐναπεταμίευσεν ἐν ἑαυτῇ ὅ,τι μισάνθρωπον καὶ ἀπαισιόδοξον παρήγαγεν ἡ νεωτέρα εὐρωπαϊκὴ φιλολογία· ἐκ τῆς πάλης δὲ ταύτης ἦν συνῆψε πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς ιδέας ἐξῆλθεν ἰσχυρὰ μὲν τὴν διάνοιαν ἀλλὰ καταμεμωλωπισμένη τὴν καρδίαν.

Ἐν τῷ συρταρίῳ τῆς τραπέζης της εὐρίσκετο μετάφρασις της ἀρίστου γαλλικοῦ ἔργου, ὅπερ κρίνουσα αὐτὴ μὲ τὸν συνῆθη της πῆχυν τῆς αὐστηρότητος, εὐρίσκειν ἄξιον δημοσιεύσεως· ἀλλὰ δὲν τὸ ἐδημοσίευσε χαιρεκακοῦσα ὅτι οὕτω τοῦλάχιστον ἐξεδικεῖτο τὴν κοινωνίαν· τοῦτο μόνον τὸ κακὸν ἠδύνατον ἀ πράξῃ κατ' αὐτῆς—καὶ τὸ ἔπραττε.

Γ'

Ἐνῷ ἡ Γιαννούλα ἠτοιμάζετο νὰ σπαργανώσῃ τὸ βρέφος, ἐκείνο θωπευθὲν ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ δωματίου ἤρχισε νὰ κινή τοὺς μικροὺς τοῦ βραχίονας· πόσον ἦσαν παχουλοὶ, ῥοδαλοὶ, ἄσροὶ, χυτοὶ οἱ μικροὶ ἐκείνοι βραχίονες· αἰτινες ἠπλοῦντο ὡς νὰ ἤθελον νὰ συλλάβωσι τι τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατον νὰ φθάσωσι, τι τὸ ὅποιον δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ δωματίῳ ἐκείνῳ!

Πῶς ἀνεσκόρτα, ὡς μικρὸν πτηνὸν ἀνοίγον τὰς πρωτοπερίους πτέρυγας του ὅπως πετάξῃ, ὡς ν' ἀνεζήτει μίαν φωλεάν τὸ δύσμοιρον ἔκθετον, ὡς ν' ἀνεζήτει μίαν ἀγκάλην!

Καὶ ἡ Γιαννούλα πλήρης νεανικοῦ πυρός, ἀναμνησθεῖσα τῶν εὐτυχῶν χρόνων ὅταν κ' ἐκείνη εἶχε τέκνα καὶ τὰ ἐπεριποιεῖτο, ἔθηκε τὴν χεῖρά της ὑπὸ τὴν δεξιάν του, εἶτα ὑπὸ τὴν ἀριστεράν του μασχάλην, ἐθώπευσεν ἐντὸς τῆς παλάμης της τὸν δεξιὸν του μικκύλον πόδα, εἶτα τὸν ἀριστερὸν, μὴ τολμῶσα δὲ νὰ τὸ σπαργανώσῃ ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς κυρίας της, ἐκάθησε γαμαί, ἐξέτεινε συνδεδεμένους τοὺς πόδας της, ἠπλωσεν ἐπ' αὐτῶν τὰ σπάργανα, ἔθηκεν ἐπ' αὐτῶν τὸ βρέφος, ὑπέβαλεν εἰς ζυγὸν τοὺς ἀντάρτας βραχίονας καὶ πόδας, περιετύλιξε σφιγγὰ τὸ ἀφρόπλαστον ἐ-

κείνο σωμάτιον, ἐσημείωσεν αὐτὸ διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, φέρουσα συγκλίνοντας τοὺς τρεῖς δακτύλους αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ματώπου του εἰς τὴν κοιλίαν, ἀπὸ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά, καὶ ἐσπαργανωμένον οὕτω κρατοῦσα ἀνελίκνιζεν αὐτὸ εἰς τὸν ἀέρα.

Καὶ ὅταν διὰ τοῦ δακτύλου της τὸ ἐγαργάλισεν ὑπὸ τὸ χεῖλος, τότε τὰ χεῖλη του διεστάλησαν, ἠνοιζεν ὡς κάλυξ ῥόδου ἀναδοῦσα θελκτικὸν μῦρον, μαγευτικὸν ἀθωότητος μειδίμα, εὐωδιάσαν ὅλον τὸ δωμάτιον.

Ἡ δὲ Σοφία ἄφωνος, ἐκπληκτος ἕστατο καὶ τὸ παρετήρει.

Δ'

Ὅτε ἡ γραῖα Γιαννούλα ἔκλεισε τὴν θύραν παραλαβοῦσα μετ' ἑαυτῆς τὸ βρέφος καὶ ἔλειπε μόνη ἡ Σοφία, περιέφερε κύκλω τὸ βλέμμα της καὶ ἠσθάνθη ὅτι ἔλειπέ τι ἀπὸ τοῦ δωματίου ἐκείνου· παραδόξως τετραγαμμένη ἐβάδισεν ὀλίγον, εἶτα ἐκάθησε βαρεῖα ἐπὶ τῆς κλίνης της στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός καὶ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ προσκεφαλίου, καὶ ἀφ' οὗ ἔλειπεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς βαθέως διαλογιζομένη, αἴφνης εἰς πρωτοφανῆ ἐνδίδουσα συγκίνησιν, ἠνοιξε τὸ παράθυρον ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ διὰ μέσου στεγῶν, καπνοδοχῶν, σωλήνων θερμαστρῶν διεσπείνετο λωρὶς τοῦ οὐρανοῦ, ἐν ἧ ὅπισθεν πυκνῶν νεφῶν, ἄτινα βιαίως ὤθει πρὸς νότον ὁ ἀνεμος, ἀνεκμπεν ἡ σελήνη περιβάλλουσα δι' ἀργυρῶν κροσσῶν τὰ κράσπεδα τῶν πρὸ αὐτῆς φευγόντων νεφῶν.

Καὶ ἀνεπιστήτως τὸ πνεῦμα της ἐπέστρεψεν ὀπίσω, πολὺ ὀπίσω, εἰς τὰ παιδικὰ ἔτη της· ὅτε μικρὸν ἔτι κοράσιον εἶχε φίλας διηλικίους καὶ δὲν ἦτο μόνη· ὅτε ἐπαέτις, θραχεῖαν ἄκρι γονάτων φοροῦσα ἐσθῆτα καὶ λευκὴν ποδιάν, κυκῶς ὕψηλὰς περικνημίδας καὶ μικρὰν ἔχρουσα ὅπισθεν πλεξίδα, ἔπαιζε τὴν τριφλομυῖα μετ' ἄλλων κορασίων· καὶ ἦτο τόσῳ ζωηρὸν τὸ ὄραμα, ὥστε τῆ ἐφαίνετο ὅτι ἦκουε τὰς ἀργυροῆχους φωνὰς τῶν συμπαικτριῶν της καὶ τὴν ἰδίαν της ἔτι φωνήν, τὰς κραυγὰς των τὰς καταστελλομένας, τοὺς γέλωτάς των τοὺς σιγηλοὺς, τὰ μυστηριώδη ψιθυρίσματα των, καὶ ὅτι ἔβλεπε τοὺς ἀπαστραπτοντας ὀφθαλμούς των, τὴν ῥοδινότητα τὴν βάφουσαν τὰς μικρὰς πανούργους των φυσιογνωμίας ὅτε ἀσθμαίνουσαι καὶ πονηρῶς μειδιῶσαι ἔτρεχον περὶ τὴν μικρὰν κόρην τὴν φέρουσαν τὸ λευκὸν μανδύλιον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ προχωροῦσαν δειλὰ, δειλὰ, μὲ βραχίονας προτεταμένους, ἐν τῇ σκοτίᾳ της.

Καὶ εἶτα ἀνευνήθη ἀποτόμως τῆς παραδόξου φρικιάσεως ἦν ἠσθάνθη ὅτε, βραδύτερον, ὁ καθηγητῆς ἐν τῷ Ἀρκακίῳ ταῖς εἶπεν εἰς τὸ μάθημα ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ γείνουν μητέρες.

Τότε ἀνεμνήθη πῶς ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον εἰς τὰς τέσσαρας μετὰ δύο ἄλλων κορασίων, καὶ ἡ φαντασία της τὴν παρελάβανεν ἀπὸ τοῦ

Ἀρσακείου καὶ τὴν ὠδήγει ἄχει τῆς φλιάς τῆς θύρας των, συνοδεύοντά αὐτὴν δι' ὄλων τῶν ὁδῶν καὶ τῶν στενῶν δρομίσκων δι' ὧν διήρχετο μὲ τὴν μικρὰν σκυτίνην σάκκων τῆς καὶ τὸ κανίστριόν της, καὶ τὸ μικρὸν της τελάρο ὅπου ἐκέντα τὴν πατρίδα της.

Ἐπειτα δὲ διήλθε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἑτέρου τῶν κορασίων ἐκείνων, ὅπου ἐγένετο περικαλλῆς νεῆνις καὶ εἶχε ὑπανδρευθῆ, καὶ, μίαν ἡμέραν, ὅτε τὴν συνήντησεν ἐρίφθη εἰς τὴν ἀγκάλην της παράφορος, καμπτομένη ὑπὸ τὸ βῆρος τῆς εὐδαιμονίας, κλαίονσα ἅμα καὶ γελῶσα, καὶ τῇ ἐξωμολογήθη μὲ φράσεις αἰτινες ἐξήρχοντο ὑγραὶ ἐκ συγκινήσεως ἀπὸ τῆς καρδίας της, ὅτι ἀπέκτησε παιδί, ὅτι θὰ τὸ κάμῃ τοῦτο, ὅτι θὰ τὸ κάμῃ ἐκεῖνο, ὅτι ἔχει αὐτὰ τὰ σχέδια, ὅτι ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ τὸ ἐγέννησε ἤρχισε νὰ ζῆ, ὅτι τὸ παιδί της εὐδιδάσκει τὴν ζωὴν της.

Καὶ ἡ φράσις τοῦ καθηγητοῦ της περιείπατο περὶ τὸ πνευμά της ὡς μελωδικωτάτη ἐπιφώδης, ἔμπλεως περιπαθείας καὶ μυστηρίου.

Ἡ δὲ σελήνη πλήρης ἵλαροῦ καὶ συμπαθοῦς φωτὸς, ἀπαλλαγείσα τέλος τῶν νεφῶν, ὡς νύμφη ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων αὐτὴν δρακόντων, ἐπελαγοδρόμει ἐν τῷ στενῷ ἐκείνῳ γαλανῷ ὠκεανῷ, περιοριζομένη δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν ὑπὸ τῶν τοίχων δύο ὑψηλῶν οἰκιῶν, ἐν τῷ μέσῳ δ' ὑπὸ στέγης χαμηλοτέρας.

Καὶ εἰσώρμησεν εἰς τὴν διάνοιν αὐτῆς ὡς ἡ εἰς τὸ παράθυρόν της εἰσορμῶσα καὶ ἡ θωπεύουσα τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ τὸ πρόσωπόν της αὔρα, ἡ ἀνάμνησις τῆς νηπιακῆς αὐτῆς ἡλικίας, ὅτε ἡ ἀνάδοχος της τῇ ἐχάρισε μίαν κούκλαν. Πῶς ἦτον ἡ μόνη της χαρὰ νὰ τὴν ἐνδύῃ τὰ λεπτὰ λευκὰ ἐκ τριχάπτων φορεματάκια της, νὰ τὴν ἐκδύῃ, νὰ τὴν θωπεύῃ, νὰ τὴν κοιμίζῃ εἰς τὴν μικρὰν μαλακὴν της κλίνην, νὰ τὴν φιλῇ περιπαθῶς, νὰ τῇ ὀμιλῇ, νὰ τὴν ἀποκαλῇ μὲ τὰ παθητικώτερα ὀνόματα! . . .

Καὶ ἐπειδὴ ἤρχισε νὰ ῥιγοῖ ἔλλεισε τὸ παράθυρον καὶ ἐστράφη ὀπίσω· καὶ εἶδε τὴν ἔδραν κενὴν, καὶ τὸ δωμάτιον πλήρες τοῦ μειδιάματος ἐκείνου τοῦ ἀγγελικοῦ.

Ὁ ὕπνος αὐτῆς ὑπῆρξε τεταρχυμένος, καὶ πλήρης ὀνειρώων· ὠνεύθη ὅτι αὐτὴ γενομένη νήπιον ἔκειτο ἐσπαργανωμένη ἐπὶ τινος ἔδρας καὶ ὅτι κυρία τις μελανιμονοῦσα τὴν παρέλαβε καὶ ἀπῆλθεν· ἔπειτα ὠνεύθη ὅτι πάντα τὰ ἐπιπλα τοῦ δωματίου της ἔλαβον μορφήν παιδικῶν χειρῶν καὶ ποδῶν καὶ ἤρξαντο κινούμενα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς σκοτοδινιώσης· τέλος δ' ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσαν ἤρεμον θροῦν περυγισμοῦ ἐλαφρῶς διατραξάντος τὸν ἀέρα τοῦ δωματίου, καὶ εἶδε προσιπτάμενον χορὸν ἀγγέλων, μὲ λευκὰς, λευκὰς πτέρυγας καὶ πρόσωπον παχουλὸν καὶ ῥοδινὸν, οἷτινες ὅλοι εἶχαν τὴν ξανθὴν κεφαλὴν καὶ τὴν ὠραίαν μορφήν τοῦ μικροῦ ἐκείνου βρέφους, καὶ ὅλοι τῇ ἐμειδίον καὶ τὴν ἐθώπευον διὰ τῆς ἄκρας τῶν πετέρυ-

γῶν των, ἐνῶ τὸ δωμάτιον ἐπληροῦτο μύρου τινος θεσπεσίου καὶ σκιαυγεῖς μαγευτικῆς, ἐχούτης τὸ γλυκύτατον χρῶμα ἐν ᾧ βαπτίζει τὸν Ὑμηττὸν ἡ δύσις τοῦ Ἀπτικοῦ ἡλίου.

Τὴν προεῖν ἦτο πολὺ καταβεβλημένη· εἶχε κεφαλαλγίαν σφοδρὰν· ἀλλ' ἡ ψυχὴ της εἶχε ἀνακούφισιν τινα ὡς μετὰ λουτρον· ἠσθάνετο δρόσον τινά. Καθὼς δ' χωρικός ὁ ἀπελθὼν τῆς πρωτευούσης ὅπου εἶδεν ὄλας του τὰς ἐλπίδας καταπεσούσας εἰς τὸν βόρβορον ὡς ῥάκη ἐσθῆτος πολυτελοῦς, καὶ ἐπιστρέφων εἰς τὴν καλύβην τοῦ γέροντος πατρός του ἀναπνέει τὸν καθαρὸν, τὸν εὐδὴ τῶν ἀγρῶν ἀέρα, οὕτω ἀνέπνεε καὶ ἡ Σοφία τὸν δροσερὸν ἀέρα τῶν ἀναμνήσεών της τῶν παιδικῶν.

Ε'

Ὅτε τὴν προεῖν ἡ κυρὰ Γιαννούλα τῇ ἔφερε τὸν καφέν της, ἠσθάνθη ἀκατανίκητον ἀνυπομονησίαν νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ βρέφους, ἀλλ' ἡ γραῖα ὑπέρτοια δὲν τῇ ἀφίκε καιρὸν.

— Ὡ! νὰ τὸ βλεπες, κυρία Σοφία, πῶς πεινοῦσε τὸ καῦμένο! ἔραγε, ἔραγε! ἡ κυρὰ Ἐλένη εἶπε πῶς τὸ προσωπάκι του εἶνε σὰν τὸν ἥλιο, καὶ τὸ ἔφτυσε τρεῖς φοραῖς νὰ μὴ βασκαθῇ.

Ἔως μονολογούσα δὲ προσέθηκε·

— Τί κρίμα, ἓνα τέτοιο ἀγγελάκι νὰ τὸ βρῖψουν μέσα ἔς τὸ Βρεφοκομεῖο!

— Ὡ! εἶπεν ἡ Σοφία ῥιγῆσασα εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ Βρεφοκομεῖου, ἄς τὸ βυζιάξῃ ἡ κυρὰ Ἐλένη μερικὰς ἡμέρας καὶ βλέπομεν.

Μετὰ μακρὰν δὲ πρὸς ἑαυτὴν πάλην, καθ' ἣν αἱ ἀρχαὶ της ἐμάχοντο ἀπελπιστικῶς πρὸς νέον τινὰ ἐπιδρομὴν λεηλατοῦντα τὸ ἔδαφός των, εἶπε πρὸς τὴν Γιαννούλαν, μετὰ μεσημβρίας, αἰσχυρομένη πως διὰ τὴν ἡττάν της.

— Πᾶμε εἰς τῆς κυρὰ Ἐλένης.

Τὸ βρέφος ἦτο κατακεκλιμένον ἐπὶ μικροῦ χαμηλοῦ ἀνακλιντροῦ καὶ ὑπνώττει· λεπτὸν διαφανὲς ὕφασμα ἐκάλυπτε τὴν μορφήν του ὅπως προφυλάττει αὐτὴν ἀπὸ τῶν μυῶν· ἀσθενῆς ἡλικιᾷ ἀκτὶς διὰ διαφυγῆς τινος τοῦ παραθύρου διερχομένη ἔφθανε μέχρι τοῦ μικροῦ του τραχήλου, αὐτὸ δὲ θερμαινόμενον ἔσειεν ἐν μέσῳ τοῦ ὕπνου του μετὰ χάριτος ἀπειργάπτου τὴν ξανθὴν του κεφαλὴν.

Ἡ Σοφία πλησιάσασα ἤρξα ἀνύψωσε τὸ διαφανὲς ὕφασμα καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ παιδίου.

Τὸ πρόσωπόν του ἦτο ῥοδινώτατον, ἐκίνει τὰ χεῖλη του τὰ κοράλλια ὡς νὰ ἐκράτει ἔτι μεταξὺ αὐτῶν τὴν ἰσθμὴν τοῦ μαστοῦ, εἶχε δὲ συνεσπασμένας τὰς ὀφρύδας, καὶ ἐπὶ τῆς μορφῆς του ἦτο διακεχυμένη τοιαύτη κωμικωτάτη σοβαρότης, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ Σοφία δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἐλαφρὸν τι μειδιάμα.

Πόσον ὠραῖον ἦτο! κλίνων οὕτω τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ ὤμου του ὠμοίκε πρὸς μικρὸν ἀγγελλον ὀνειρευόμενον τὴν σωτηρίαν ψυχῆς τινος ἠκούετο δ' ἤρεμος, ἤρεμος ἡ ἡδία του ἀναπναῖ ἡ πρὸς

οὐδὲν δυναμένη νὰ συγκριθῆ εἰμὴ μόνον πρὸς ἀνακνονὴν ὠραίου παιδίου ὑπνώτοντος.

Ἐπιστρέψασα εἰς τὸ δωμάτιόν της κατελήφθη αὖθις ὑπὸ τῆς ιδέας τοῦ κενοῦ· οὐδὲν μετεβλήθη, καὶ ὅμως ἔλειπε κατὶ τι.

Ἢτο τὴν ἐπαύριον μετέβη εἰς τῆς κυρὰ -Ἐλένης—διότι μετέβη καὶ τὴν ἐπαύριον—τὸ παιδίον ἦτον ἔξυπνον· ἡ κυρὰ -Ἐλένη τὸ ἐθώπευσε, τὸ ἐχόρευσε, τὸ ἐφίλησεν εἰς στιγμήν δ' ἐνθουσιασμοῦ διότι οἱ ζῶηροι τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐξήστραπτον ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς νοημοσύνης καὶ ἐφάνετο ἐνοοῦν ὅσα τῷ ἔλεγε, τὸ προσέφερεν αἴφνης εἰς τὴν Σοφίαν.

Αὕτη δὲ, ἀπροπαράσκευος, ἔτεινε μηχανικῶς τοὺς βραχιονιάς της, αἰσθανομένη τὸ ὀδυνηρὸν συναίσθημα, ὅπερ συνεπάγεται ἡ συνείδησις τῆς ἀδυναμίας ἡμῶν, ἅμα δὲ βίγος συγκινήσεως διατρέχον τὸ σῶμα αὐτῆς. Εἶτα ἐν ᾧ οἱ πόθοι αὐτῆς ἐπτερυγίζον περὶ τὸ στόμα τοῦ παιδίου ἐκεῖνου, προσπαθοῦσα νὰ νικήσῃ τὴν ἰσχυρὰν ὀρυμνίαν ἣτις κατελάμβανεν αὐτὴν νὰ τὸ φιλήσῃ, τὸ ἀπέδωκεν ἀποτόμως εἰς τὴν τροφὴν καὶ ἀπῆλθε.

Καὶ ὅμως ἐπανῆλθε καὶ πάλιν, καὶ πάλιν, καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὸν κατακτητὴν, καὶ τὸ ἐφίλησε. . .

Ἢ! καὶ τὸ μικρὸν! ὁσάκις τὴν ἔβλεπε, τῆ ἔτεινε τοὺς βραχιονιάς του πετῶν, βάλλον ἀσθενεῖς φωνάς ὡς μινυρισμοὺς χελιδόνος. Καὶ ἐπεφύλαττε δι' αὐτὴν ὅλην τοὴν τρελλὴν χαρὰν, ὅλα του τὰ μειδιάματα, ὅλα του τὰ βλέμματα, ὅλα του τὰ ψελλίσματα! . . .

Μίαν ἡμέραν τῆ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ τῷ κεντήσῃ ἐν περιτραχήλιον ζῶηρὰ δ' ὡς μαθήτρια ἔτρεξεν εἰς τὰ ἐμπορικά, ἠγόρασε λευκὸν πικὲ καὶ τρίχαπτα καὶ ἐπέστρεψεν ἀλλόφρων, πυρὸςσουσα ἐκ χαρᾶς· ἀνοίξασα δὲ τὸ παράθυρον ἐκάθησε παρ' αὐτὸ μὲ τὸ ἐργόχειρον ἀνὰ χεῖρας. Καὶ ἐν ᾧ αἱ πρωϊναὶ χλιαραὶ ἀκτῖνες τοῦ ἑαρινοῦ ἡλίου τὴν ἐθέρμαινον ἠδυπαθῶς, ἐν ᾧ ἐλαφρὰ αὖρα λικνίζουσα τὸ πρὸ τοῦ παραθύρου δένδρον τοῦ κήπου ἀπετέλει ἠδὺν ψίθυρον, ἐν ᾧ παρέκει ἐπὶ αἵμασις ἠκούετο διακοπτομένη ἡ φωνὴ τῆς χελιδόνος προσκαλούσης τὸ νεόσσιν τῆς νὰ τολμήσῃ τὴν πρώτην πτήσιν, ἐκείνης τὸ πνεῦμα ὅλον περιῖπτατο περὶ τὸν μικρὸν χαρίεντα καὶ λευκότατον τράχηλον, ὃν ἔμελλεν νὰ περιβάλητὸ περιτραχήλιόν της. Τὸ βρέφος ἐκεῖνο ἔδιδε χοροῖαν εἰς πάσας αὐτῆς τὰς σκέψεις· ἐπλήρου πάσας αὐτῆς τὰς ὥρας· περιέβαλε τὴν ὑπαρξίν της δι' ἀτμοσφαιρας τινὸς, ἣν ἀνέπνεε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων της καὶ δι' ὅλων τῶν πόρων της.

Γ'

Πρωῖαν τινὰ μεταβάσῃ εἰς τῆς κυρὰ -Ἐλένης παρετήρησε τὸ παιδίον καταβεβλημένον· τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν ἀγκάλην της· δὲν ἐσκίετο πλέον· ἦτο δύσκαμπτον· οἱ βραχιονιάς του κατέπιπτον ὡς τετρωμένικα τεύχεα τρυγόνος· οὔτε ἐμειδία· ὠχρότης ἐκάλυπτε τὴν μορφήν του· οἱ ὀφθαλμοὶ

του ἦσαν σθεστοὶ, κίτρινοιοὶ καὶ ὑελώδεις, περὶ αὐτοὺς δ' ἐσχηματίζετο μελάνος κύκλος.

Ἢτο ἀσθενές.

Τότε κατέλαβεν αὐτὴν θανάσιμος ἀγωνία· ἐπὶ τῆς φαιδρᾶς εἰκόνας τοῦ βίου της ἠπλώθη πένθος πέπλος. Τί; ἦτο ἀσθενές ἐκεῖνο τὸ παιδίον καὶ αὐτὴ ἴστατο ἐκεῖ μὲ χεῖρας ἐσταυρωμένας, ἀνίσχυρος, μὴ δυναμένη νὰ κάμῃ τίποτε; Τί θὰ ἐγένετο ἂν ἀπέθνησκε τὸ παιδίον ἐκεῖνο;

Αὕτη δ' ἡ ἰδέα βαρεῖα ὡς ἐφιάλτης ἐπεκάθησεν ἐπὶ τοῦ πνεύματός της.

Ἢν τὸ ἔχανεν;

Καὶ ἐπέβαλλεν εἰς τὴν φαντασίαν της κατὰ τὰς πυρετώδεις στιγμὰς τῆς ἀπελπισίας της νὰ ἐξικονίση αὐτὸ νεκρὸν, πῶς θὰ ἦσαν τὰ χεῖλη του, τὰ ὄμματά του, τὸ σῶμά του, πῶς θὰ ἔκειτο ἐξηπλωμένον, ἀλλ' ἡ φαντασία της ἐμπλεως φρίκης ὠπισθοδρόμει πρὸ τοῦ σπαρακτικοῦ θεάματος.

Ἢπὶ στιγμήν ἐπῆλθεν εἰς αὐτὴν ἡ ἐγωϊστικὴ σκέψις·

— Δὲν ἔπρεπε ν' ἀνοίξω τόσον ἀπερισκέπτως τὴν καρδίαν μου εἰς αὐτὸ τὸ παιδί, ἔπρεπε νὰ προφυλαχθῶ· δικαίως τιμωροῦμαι τώρα.

Ἢλλ' ἀπέσεισεν αὐεῶς τὴν σκέψιν ταύτην ὡς βδελυρὰν.

Ἢλλως δὲ δὲν ἦτο καιρὸς δι' ἐλεγγείας· Ἢπρεπε νὰ σωθῆ ἀντὶ πάσης θυσίας τὸ παιδίον ἐκεῖνο.

Τρεῖς νύκτας διῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρὰ -Ἐλένης παρὰ τὴν κλίνην τοῦ βρέφους, ὅπερ διήρχετο κρίσιν, τρεῖς αἰωνίας νύκτας κύπτουσα ἐπ' αὐτοῦ μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας, μὲ χεῖλην ξηρὰ, ὠχροτέρα καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀναισθήτου παιδίου οὔτινος ἡ ξηρὰ, ξηρὰ, βῆξ διεσπάρασσε τὴν καρδίαν της.

Τὴν ἐλυπήθη ὁ Θεὸς καὶ τὸ παιδίον ἐσώθη.

Διὰ τοῦ ὀξυδερκοῦς δὲ βλέμματος τῆς στοργῆς παρηκολούθει ἀγωνιωδῶς ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ παιδίου τὴν ἀνάρρωσίν του, γινομένη τρελλὴ ἀπὸ τὴν χαρὰν της ὁσάκις ἀνεκάλυπτε ἐλαφρὰν, δυσδιάκριτον εἰς πάντα ἄλλον ὀφθαλμὸν, ἀπόχρωσιν ῥοδιότητος δειλῶς ἐρχομένην νὰ διαχυθῆ ἐπὶ τῶν ὠχρῶν του παρειῶν, θάλπος τι μειδιάματος καὶ ζωῆς ἐπὶ τῶν χελείων του τῶν ψυχρῶν καὶ μεμαραμένων, σπινθῆρά τινα εἰς τὰ ὄμματά του τὰ ἐσθεμένα.

Μίαν ἡμέραν τέλος, ἀφ' οὗ ἀνέρρωσεν ἐντελῶς, μυρίας λαβοῦσα προφυλάξεις, μυρίας μερίμνας καλῶς περιτυλίξασα αὐτὸ διὰ τοῦ συσριωτοῦ ἐπανωφορίου, ὅπερ τῷ ἔββαψε διὰ τῶν ἰδίων της χεῖρων, εἶπεν εἰς τὴν Γιαννοῦλαν νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν της.

Ἢκεῖνη δὲ παρηκολούθει κατόπιν, διερχομένη ὡς ἐπὶ πτερυγίων ὄνειρου τὴν θορυβώδη ὁδὸν, ἀναισθητὸς ἐντελῶς πρὸς τὸν βόμβον ὃν περὶ αὐτὴν ἐποίει ἡ ζωὴ, εἰς ἓν σημεῖον μόνον συγκεντροῦσα ἅπασαν αὐτῆς τὴν ὑπαρξίν, πρὸς τὸ παιδίον, ὅπερ ἐνόητε ἐστρεφεν ὀπίσω καὶ τῆ ἔτεινε τοὺς βραχιονιάς του καὶ τῆ ἔμειδία.

Όταν τὸ ἔφερον εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐπειδὴ ἦτον ὠραία ἐφαρὴν ἡμέρα, ἤνοιξε τὸ πρὸς τὸν κήπον παράθυρον, καὶ ὁ ἥλιος εἰσώρμησε πλήρης ἠδός θάλλους. Τὰ σκυθρωπά παραπετάσματά του εἶχεν ἀντικαταστήσει διὰ νέων πρασίνου χρώματος. Ἐπὶ τοῦ μικροῦ καρυίνου τραπέζιου ὑπῆρχεν Ἡμερολόγιον τοῦ Ἀσωπίου, εἰς τὴν ἀνοικτὴν σελίδα τοῦ ὁποῦ ἀνεγινώσκετο *Μία Μητέρα*, ὁ περιπαθέστατος ἐκεῖνος μῦθος τοῦ Ἀνδρῆσεν, ὁ τὸσον θαυμασίως ὑπὸ τοῦ Βασιλειάδου παραφρασθεῖς.

Λαβούσα δὲ εἰς τὴν ἀγκάλην της ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Γιαννούλας τὴν μικρὰν, κατέθηκεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν κλίνης της, καὶ καθίσασα παρ' αὐτῆς, τὴν περιέβαλλε διὰ μακροῦ, μακροῦ βλέμματος ἀπειργάπτου στοργῆς, ἐκρηγνυμένη αἴφνης εἰς χεῖμαρρον φιλημάτων ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τῶν χειλέων, ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐπὶ τῶν μικρῶν χνοωδῶν, ὡς πτερῶν νεοσσῶ, ξανθῶν μαλλίων της, ὑπὸ τὸν λαυμόν της, ἐπὶ τῶν λακκίσκων τῶν παρειῶν της, πρὸς τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸ οὖς, παντάχῳ, πανταχοῦ.

Καὶ ἡ Γιαννούλα προβάλλουσα τὴν κεφαλὴν της διὰ τῆς ἡμιανοίκτου θύρας παρετήρει τὸ συμπλεγμά καὶ ἐμεῖδιὰ μερδίωμα ἱκανοποιηθῆσης ἀγαθότητος.

Ἡ δὲ Σοφία, ἡ ἀχάριστος, οὔτε ἔστρεψε κἀν νὰ τὴν ἴδῃ μὲ τοὺς ὠραιότατους νῦν καὶ περιπαθεστάτους ὀφθαλμούς της!

Πόσον ὠραία ἦτο! Καὶ πῶς τόρα ἡ Εὐθυμία μὲ τὰ ψελίσματά της, τὰ μερδίωμάτά της, τὴν ἀθωότητά της, μὲ τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς τὴν μικρὰν, ἐπλήρου τὸ δωμάτιόν της!

Ἔ! Τὸ ἔρημον κλωβίον, τὸ μὴ ἀκοῦσαν ποτὲ κελᾶδῆμα, ἀπέκτησε τὸ πτηνόν του!

Πόσον ὠραία, πόσον ὠραία ἦτο! Πρώτην τόρα φορὰν εἰς τὸν βίον της τὸ θάλλον καὶ εὐωδιάζον ἔαρ εἰσῆλθε καὶ εἰς τὸ δωμάτιόν της!

Καὶ μετὰ τὸ μακρὸν βλέμμα ἐπήρχετο ἡ ἔκρηξις τῶν φιλημάτων.

Ἔ! ναί. Ἀφ' οὔτου ἐγνώρισε τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ἡσθάνετο ὡς νὰ διελύετο πάγος τις ἐντὸς τοῦ στήθους της, ἔξατμιζόμενος εἰς χρυσοῦς ἀτμούς.

Τὸ ἐνόησε. Ἐν τῇ μονοτονίᾳ τοῦ βίου αὐτῆς, ἐν ἣ ἡ ἀπογοητεύσις ἀπετέλει τέλμα, ἡ ἀγάπη τοῦ παιδίου ἐκεῖνου, ἔπνευσεν ὡς δροσερὰ αὔρα κινήσασα εἰς κύματα στοργῆς τὰ ἀκίνητοῦντα, τὰ λιμνάζοντα αἰσθημάτων της.

Τόρα πλεον δὲν τῇ ἦτο ἄχρηστος ἡ ζωὴ Τόρα καὶ ἡ ἐλαχίστη στιγμή της ἦτον ἀφιερωμένη εἰς τὴν στοργὴν. Τόρα ἡσθάνετο τὰς θελκτικὰς μερίμνας χελιδόνος πτερυγίζούσης περὶ τὴν φωλεάν της, τόρα ἡσθάνετο τὴν ἀνεκλάητον εὐδαιμονίαν, ἣν μόναι αἱ γυναῖκες αἰσθάνονται συμπιέζουσαι ἅπασαν αὐτῶν τὴν ὑπαρξίν ἐν τῇ ὑπάρξει μικροῦ παιδίου.

Ἔ! Τόρα ἦτο μήτηρ!

[Πρωτότυπον].

Ἡ κατωτέρω ἀφήγησις ἀιχμαλωσίας συμβάσης πέρυσιν ἐν Ἡπίρῳ ἐξήχθη ἐκ μακρᾶς χειρογράφου ἐξιστορήσεως, ἀποσταλείσης ἡμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ παθόντος, τοῦ ἱατροῦ κ. Ἰωάννου Μεγγλίδου. Διὰ τὸ δραματικὸν τῶν γεγονότων, τὰς περιπετείας καὶ τὰ περίεργα ἐπεισόδια τοῦ βίου τῶν ληστῶν ἐκρίναμεν αὐτὴν ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα, ὡς τοιοῦτον δὲ παρέχομεν εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐστίας».

Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ

Πολυήμερον ἀιχμαλωσίας ἐν Ἡπίρῳ.

Ἀποφράς ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα τῆς 9 Μαρτίου 1881 ἐν Σκαμνελίῳ.

Τὸ Σκαμνέλιον εἶνε ἐν τῶν ὠραιότερων καὶ πολυπληθεστέρων χωρίων τοῦ Ζαγορίου. Κεῖμενον ἐπὶ τῆς ὑπαιρείας ὀμιονύμου ὄρους ἔχει εὐρύτατον ὀρίζοντα, ὠραιότατας οἰκίας ὑγιεινότατον κλίμα. Ἐχει ὅμως καὶ ἐν μέγα μειονέκτημα, τὴν ἄκραν πτωχείαν αὐτοῦ.

Κατὰ γενικὸν νόμον ἐπικρατοῦντα ἀπὸ τινῶν ἐτῶν, τοῦλάχιστον ἐν Ἡπίρῳ, παρὰ τοῖς λησταῖς, καὶ συνιστάμενον εἰς ἐπιβολὴν φόρων, γινομένην ἐκ μέρους αὐτῶν ὡς καθεστηκυίας ἀρχῆς εἰς διάφορα χωρία, ἐπεβλήθη πέρυσιν παρὰ τοῦ ἀρχιληστοῦ Καραμαγκιόλη καὶ εἰς τὸ δυστυχεῖς Σκαμνέλιον φόρος 200 λιρῶν. Τὸ χωρίον κατ' ἀνάγκην εἰσέπραξε τὸν φόρον ὅπως ἀποτίσῃ αὐτὸν ὅπου δεῖ, ἀλλ' ἄλλος ἀντὶ τοῦ Καραμαγκιόλη ἤρπασεν αὐτὸν, ὁ γενναῖος ἀρχιληστῆς Νταβέλης, κατὰ τὴν πέρυσιν ἱστορικὴν αὐτοῦ εἰσβολὴν εἰς Τσελέπολλον καὶ Σκαμνέλιον. Μετὰ τοῦτο δὲ συνέβησαν πολλὰ παρατράγωδα μεταξὺ Καραμαγκιόλη, ἀπαιτοῦντος τὸν ἐπιβεβλημένον φόρον, καὶ κοινότητος Σκαμνελίου ἀδυνατούσης ν' ἀποτίσῃ αὐτὸν, δι' ἃ καὶ ἐπῆλθεν ἐν μέρει ἡ εἰς τὸ χωρίον εἰσβολὴ κατὰ τὴν 9 Μαρτίου 1881.

*

**

Ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς εἰσβολῆς οἱ λησταὶ διητῶντο πλησίον τοῦ Σκαμνελίου. Περὶ τούτου ὑπάρχουσι τανῶν πλείστα ἀποδείξεις. Ἐλάμβανον δὲ βεβαίως τροφὰς παρὰ κατοίκων αὐτοῦ. Ἡ ὥρα τοῦ ἔτους ἦτο ἔτι ψυχρὰ, οὐδεμίαν φυλακὴν τοῦ χωρίου ἔτι ὑπῆρχε, ὅπερ ἦτο ἡρεμὸν ὅλως ὅτε ἐγένετο ἡ εἰσβολὴ τῶν ληστῶν. Ἐγένετο δὲ αὕτη λίαν πρῶτ', ἐνῷ ὁ κώδων συνήγειρε τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, αἱ δὲ ὀδοὶ ἦσαν πλήρεις κατοίκων μεταβαίνοντων ἢ πρὸς ἐκπλήρωσιν χριστιανικῶν καθηκόντων ἢ εἰς ἄλλας ἐργασίας. Διενυκτέρευσαν δὲ οἱ λησταὶ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην κάτωθι τοῦ χωρίου, ἔνθα συνέλαβον καὶ τινὰς μεταβαίνοντας τὴν πρῶταν ἐκείνην εἰς Ἰωάννινα ὡς καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν, ἐφ' ὧν καὶ ἵππευσαν εἰσερχόμενοι εἰς τὸ χωρίον. Ἐπὶ καιροῖς τινες θέσεις τοῦ χωρίου κατελήφθησαν παρ' αὐτῶν ἔτι ἀπὸ νυκτός. Φρίκη κατέλαβε τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους, ὅτε διεδόθη ἀκαριαίως ἡ φήμη τῆς εἰσβολῆς τῶν ληστῶν. Δυστυχῶς ὅμως πάνυ ὀλίγοι ἠδυνήθησαν κατὰ τὴν σύγχυσιν ἐκείνην νὰ κρυβῶσιν ἀπὸ τοῦ